

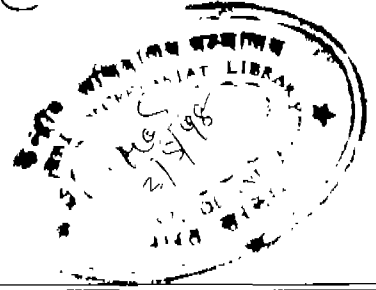

भारत का राजपत्र The Gazette of India

असाधारण
EXTRAORDINARY

भाग II—खण्ड 3—उप-खण्ड (i)
PART II—Section—Sub-section (i)

प्राधिकार से प्रकाशित
PUBLISHED BY AUTHORITY

सं० 116]

No. 116]

नई दिल्ली, सोमवार, अप्रैल 6, 1998/चैत्र 16, 1920

NEW DELHI, MONDAY, APRIL 6, 1998/CHAITRA 16, 1920

स्वास्थ्य और परिवार कल्याण मंत्रालय

(स्वास्थ्य विभाग)

नई दिल्ली, 6 अप्रैल, 1998

सा. का. नि. 176(अ).—खाद्य अपमिश्रण निवारण नियम, 1955 का और संशोधन करने के लिए कतिपय नियमों का प्रारूप, खाद्य अपमिश्रण निवारण अधिनियम, 1954 (1954 का 37) की धारा 23 की उपधारा (1) की अपेक्षानुसार, भारत सरकार के स्वास्थ्य और परिवार कल्याण मंत्रालय (स्वास्थ्य विभाग) की अधिसूचना संख्यांक सा. का. नि. 379(ई) तारीख 10 जुलाई, 1997 के साथ भारत के राजपत्र असाधारण भाग 2, खंड 3, उपखंड (i) तारीख 10 जुलाई, 1997 में प्रकाशित किया गया था, जिसमें उन सभी व्यक्तियों से, जिनके उससे प्रभावित होने की संभावना थी, उस तारीख से जिसको, उक्त अधिसूचना से युक्त राजपत्र की प्रतियां जनता को उपलब्ध करा दी गई थीं, नब्बे दिन की समाप्ति से पूर्व आक्षेप और सुझाव मांगे गए थे;

और उक्त राजपत्र की प्रतियां 15-7-1997 को जनता को उपलब्ध करा दी गई थीं;

और केन्द्रीय सरकार ने उक्त प्रारूप नियमों के संबंध में जनता से प्राप्त आक्षेपों और सुझावों पर विचार कर लिया है ;

अतः केन्द्रीय सरकार, केन्द्रीय खाद्य मानक समिति से परामर्श करने के पश्चात् खाद्य अपमिश्रण निवारण अधिनियम, 1954 (1954 का 37) की धारा 23 की उपधारा (1क) के साथ पठित उपधारा (1) द्वारा प्रदत्त शक्तियों का प्रयोग करते हुए, खाद्य अपमिश्रण नियम, 1955 का और संशोधन करने के लिए निम्नलिखित नियम बनाती है, अर्थात् :—

1. (1) इन नियमों का संक्षिप्त नाम खाद्य अपमिश्रण निवारण (छठा संशोधन) नियम, 1998 है।
- (2) ये राजपत्र में प्रकाशन की तारीख को प्रवृत्त होंगे।
2. खाद्य अपमिश्रण निवारण नियम, 1955 की परिशिष्ट-ख की मद क. 16.16 में—
  - (i) उप-मद (i) में "अचार, योज्य ताम्र, फिटकरी और खनिज अम्ल के योज्य लवण से मुक्त होगा" शब्दों के स्थान पर निम्नलिखित रखा जाएगा, अर्थात् :—
"अचार, ताम्र, फिटकरी और खनिज अम्ल से मुक्त होगा",
  - (ii) उप-मद (ii) में "अचार, योज्य ताम्र, फिटकरी और खनिज अम्लों से मुक्त होगा" शब्दों के स्थान पर निम्नलिखित रखा जाएगा, अर्थात् :—
"अचार, ताम्र, फिटकरी और खनिज अम्ल से मुक्त होगा",
  - (iii) उप-मद (iii) "अचार योज्य ताम्र, खनिज अम्ल, फिटकरी या योज्य कोलतार रंग से मुक्त होगा", शब्दों के स्थान पर निम्नलिखित रखा जाएगा, अर्थात् :—
"अचार, ताम्र, खनिज अम्ल, फिटकरी, संश्लिष्ट रंगों से मुक्त होगा"।

[सं. पी.-15014/5/96-पी एच(खाद्य)]

रेणु साहनी धर, संयुक्त सचिव

नोट :—खाद्य अपमिश्रण निवारण नियम, 1955 पहले दिनांक 9-9-1955 का. नि. आ. 2105 के तहत भारत के राजभाषा के भाग-1, खंड-3 में प्रकाशित किए गए थे और उसके नाम निम्नलिखित संशोधित किए गए :—

1. का. नि. आ. 1202, दिनांक 26-2-56
2. का. नि. आ. 1687, दिनांक 28-7-56
3. का. नि. आ. 2213, दिनांक 28-9-56 (असाधारण)
4. का. नि. आ. 2755, दिनांक 24-11-56
और संशोधित भारत के राजपत्र के भाग-II, खंड-3, उपखंड-5 (1) में प्रकाशित किए गए जो इस प्रकार हैं —
5. सा. का. नि. 314, दिनांक 28-6-58
6. सा. का. नि. 1211, दिनांक 20-12-58
7. सा. का. नि. 425, दिनांक 4-4-60
8. सा. का. नि. 369, दिनांक 11-2-61
9. सा. का. नि. 1134, दिनांक 16-9-61
10. सा. का. नि. 1340, दिनांक 4-11-61
11. सा. का. नि. 1568, दिनांक 24-11-62
12. सा. का. नि. 1589, दिनांक 22-10-64
13. सा. का. नि. 1814, दिनांक 11-12-65
14. सा. का. नि. 74, दिनांक 8-1-66
15. सा. का. नि. 382, दिनांक 19-3-66
16. सा. का. नि. 1256, दिनांक 26-8-67
17. सा. का. नि. 1533, दिनांक 24-8-68
18. सा. का. नि. 2163, दिनांक 14-12-68 (शुद्धिपत्र)
19. सा. का. नि. 532, दिनांक 8-3-69
20. सा. का. नि. 1764, दिनांक 28-7-69 (शुद्धिपत्र)
21. सा. का. नि. 2068, दिनांक 30-8-69
22. सा. का. नि. 1809, दिनांक 24-10-70
23. सा. का. नि. 938, दिनांक 12-6-71
24. सा. का. नि. 992, दिनांक 3-7-71
25. सा. का. नि. 553, दिनांक 6-5-72
26. सा. का. नि. 436 (ई), दिनांक 10-10-72
27. सा. का. नि. 133, दिनांक 10-2-73
28. सा. का. नि. 205, दिनांक 23-2-74
29. सा. का. नि. 850, दिनांक 12-7-75
30. सा. का. नि. 508 (ई), दिनांक 27-9-75
31. सा. का. नि. 63 (ई), दिनांक 5-2-76
32. सा. का. नि. 754, दिनांक 29-5-76
33. सा. का. नि. 755, दिनांक 29-5-76
34. सा. का. नि. 856, दिनांक 12-6-76
35. सा. का. नि. 1417, दिनांक 8-10-76

36. सा. का. नि. 4 (ई), दिनांक 4-1-77
37. सा. का. नि. 18 (ई), दिनांक 5-1-77
38. सा. का. नि. 651, दिनांक 22-10-77
39. सा. का. नि. 732 (ई), दिनांक 5-12-77
40. सा. का. नि. 775 (ई), दिनांक 27-12-77
41. सा. का. नि. 36 (ई), दिनांक 21-1-78
42. सा. का. नि. 70 (ई), दिनांक 8-2-78
43. सा. का. नि. 238 (ई), दिनांक 20-4-78
44. सा. का. नि. 393 (ई), दिनांक 4-8-78
45. सा. का. नि. 590 (ई), दिनांक 23-12-78
46. सा. का. नि. 55 (ई), दिनांक 31-1-79
47. सा. का. नि. 142 (ई), दिनांक 16-3-79 (शुद्धिपत्र)
48. सा. का. नि. 231 (ई), दिनांक 6-4-79
49. सा. का. नि. 1043, दिनांक 11-8-79 (शुद्धिपत्र)
50. सा. का. नि. 1210, दिनांक 29-9-79 (शुद्धिपत्र)
51. सा. का. नि. 19 (ई), दिनांक 28-1-80
52. सा. का. नि. 243, दिनांक 1-3-80
53. सा. का. नि. 2441, दिनांक 1-3-80
54. सा. का. नि. 577, दिनांक 24-5-80 (शुद्धिपत्र)
55. सा. का. नि. 996, दिनांक 27-9-80 (शुद्धिपत्र)
56. सा. का. नि. 579 (ई), दिनांक 13-10-80
57. सा. का. नि. 652 (ई), दिनांक 14-11-80
58. सा. का. नि. 710 (ई), दिनांक 22-12-80
59. सा. का. नि. 23 (ई), दिनांक 16-1-81
60. सा. का. नि. 205 (ई), दिनांक 25-3-81 (शुद्धिपत्र)
61. सा. का. नि. 290 (ई), दिनांक 13-4-81
62. सा. का. नि. 444, दिनांक 2-5-81 (शुद्धिपत्र)
63. सा. का. नि. 503, दिनांक 1-9-81
64. सा. का. नि. 891, दिनांक 3-10-81 (शुद्धिपत्र)
65. सा. का. नि. 1056, दिनांक 5-12-81 (शुद्धिपत्र)
66. सा. का. नि. 88, दिनांक 23-1-81 (शुद्धिपत्र)
67. सा. का. नि. 44 (ई), दिनांक 5-2-82
68. सा. का. नि. 57 (ई), दिनांक 11-2-82
69. सा. का. नि. 245 (ई), दिनांक 11-3-82
70. सा. का. नि. 307 (ई), दिनांक 3-4-81 (शुद्धिपत्र)
71. सा. का. नि. 386, दिनांक 17-4-82 (शुद्धिपत्र)
72. सा. का. नि. 422 (ई), दिनांक 24-5-82
73. सा. का. नि. 476 (ई), दिनांक 20-7-82 (शुद्धिपत्र)
74. सा. का. नि. 504 (ई), दिनांक 20-7-82 (शुद्धिपत्र)
75. सा. का. नि. 753 (ई), दिनांक 11-12-82 (शुद्धिपत्र)
76. सा. का. नि. 109 (ई), दिनांक 26-2-83

77. सा. का. नि. 249 (अ), दिनांक 8-3-83	117. सा. का. नि. 1008 (अ), दिनांक 18-8-86 (शुद्धिपत्र)
78. सा. का. नि. 268 (अ), दिनांक 16-3-83	118. सा. का. नि. 1149 (अ), दिनांक 15-10-86 (शुद्धिपत्र)
79. सा. का. नि. 283 (अ), दिनांक 26-3-83	119. सा. का. नि. 1207 (अ), दिनांक 18-11-86 (शुद्धिपत्र)
80. सा. का. नि. 329 (अ), दिनांक 14-4-83 (शुद्धिपत्र)	120. सा. का. नि. 1228 (अ), दिनांक 27-11-86
81. सा. का. नि. 539 (अ), दिनांक 1-7-83 (शुद्धिपत्र)	121. सा. का. नि. 12 (अ), दिनांक 5-1-87
82. सा. का. नि. 634 (अ), दिनांक 9-5-83 (शुद्धिपत्र)	122. सा. का. नि. 28 (अ), दिनांक 13-1-87 (शुद्धिपत्र)
83. सा. का. नि. 743 (अ), दिनांक 8-10-83 (शुद्धिपत्र)	123. सा. का. नि. 270 (अ), दिनांक 2-3-87
84. सा. का. नि. 790 (अ), दिनांक 10-10-83	124. सा. का. नि. 344 (अ), दिनांक 31-3-87 (शुद्धिपत्र)
85. सा. का. नि. 803 (अ), दिनांक 27-10-83	125. सा. का. नि. 422 (अ), दिनांक 29-4-87
86. सा. का. नि. 816 (अ), दिनांक 3-11-83	126. सा. का. नि. 500 (अ), दिनांक 15-5-87 (शुद्धिपत्र)
87. सा. का. नि. 829 (अ), दिनांक 7-11-83	127. सा. का. नि. 569 (अ), दिनांक 12-6-87 (शुद्धिपत्र)
88. सा. का. नि. 848 (अ), दिनांक 19-11-83	128. सा. का. नि. 840 (अ), दिनांक 6-10-87
89. सा. का. नि. 893 (अ), दिनांक 17-12-83 (शुद्धिपत्र)	129. सा. का. नि. 900 (अ), दिनांक 10-11-87
90. सा. का. नि. 113 (अ), दिनांक 20-1-84 (शुद्धिपत्र)	130. सा. का. नि. 916 (अ), दिनांक 17-11-87
91. सा. का. नि. 508 (अ), दिनांक 9-7-84	131. सा. का. नि. 917 (अ), दिनांक 17-11-87
92. सा. का. नि. 812 (अ), दिनांक 18-8-84 (शुद्धिपत्र)	132. सा. का. नि. 918 (अ), दिनांक 17-11-87 (शुद्धिपत्र)
93. सा. का. नि. 744 (अ), दिनांक 27-10-84	133. सा. का. नि. 72 (अ), दिनांक 3-2-88 (शुद्धिपत्र)
94. सा. का. नि. 764 (अ), दिनांक 15-11-84	134. सा. का. नि. 73 (अ), दिनांक 3-2-88 (शुद्धिपत्र)
95. सा. का. नि. 23 (अ), दिनांक 1-1-85	135. सा. का. नि. 366 (अ), दिनांक 23-3-88 (शुद्धिपत्र)
96. सा. का. नि. 11 (अ), दिनांक 4-1-85	136. सा. का. नि. 367 (अ), दिनांक 23-3-88
97. सा. का. नि. 142 (अ), दिनांक 8-3-85 (शुद्धिपत्र)	137. सा. का. नि. 437 (अ), दिनांक 8-4-88
98. सा. का. नि. 293 (अ), दिनांक 23-3-85	138. सा. का. नि. 438 (अ), दिनांक 8-4-88
99. सा. का. नि. 388 (अ), दिनांक 18-4-85 (शुद्धिपत्र)	139. सा. का. नि. 454 (अ), दिनांक 15-4-88
100. सा. का. नि. 385 (अ), दिनांक 29-4-85 (शुद्धिपत्र)	140. सा. का. नि. 61 (अ), दिनांक 16-5-88
101. सा. का. नि. 543 (अ), दिनांक 2-7-85	141. सा. का. नि. 855 (अ), दिनांक 12-8-88 (शुद्धिपत्र)
102. सा. का. नि. 538 (अ), दिनांक 4-7-85	142. सा. का. नि. 856 (अ), दिनांक 12-8-88 (शुद्धिपत्र)
103. सा. का. नि. 537 (अ), दिनांक 17-7-85 (शुद्धिपत्र)	143. सा. का. नि. 924 (अ), दिनांक 13-9-88 (शुद्धिपत्र)
104. सा. का. नि. 605 (अ), दिनांक 24-7-85	144. सा. का. नि. 1001 (अ), दिनांक 17-11-88 (शुद्धिपत्र)
105. सा. का. नि. 715 (अ), दिनांक 20-9-85	145. सा. का. नि. 1157 (अ), दिनांक 9-12-88 (शुद्धिपत्र)
106. सा. का. नि. 740 (अ), दिनांक 20-9-85	146. सा. का. नि. 42 (अ), दिनांक 20-1-89 (शुद्धिपत्र)
107. सा. का. नि. 748 (अ), 892(अ), दिनांक 6-12-85 (शुद्धिपत्र)	147. सा. का. नि. 128 (अ), दिनांक 8-3-90
108. सा. का. नि. 892 (अ), दिनांक 6-12-85 (शुद्धिपत्र)	148. सा. का. नि. 411 (अ), दिनांक 29-3-90
109. सा. का. नि. 903 (अ), दिनांक 17-12-85 (शुद्धिपत्र)	149. सा. का. नि. 445 (अ), दिनांक 16-4-90
110. सा. का. नि. 73 (अ), दिनांक 29-1-86	150. सा. का. नि. 457 (अ), दिनांक 23-4-90
111. सा. का. नि. 507 (अ), दिनांक 19-3-86	151. सा. का. नि. 728 (अ), दिनांक 23-8-90 (शुद्धिपत्र)
112. सा. का. नि. 724 (अ), दिनांक 29-4-86 (शुद्धिपत्र)	152. सा. का. नि. 729 (अ), दिनांक 23-8-90
113. सा. का. नि. 851 (अ), दिनांक 13-6-86	153. सा. का. नि. 732 (अ), दिनांक 23-8-90
114. सा. का. नि. 852 (अ), दिनांक 13-6-86	154. सा. का. नि. 727 (अ), दिनांक 23-8-90
115. सा. का. नि. 910 (अ), दिनांक 27-6-86	155. सा. का. नि. 764 (अ), दिनांक 7-9-90
116. सा. का. नि. 939 (अ), दिनांक 9-7-86 (शुद्धिपत्र)	156. सा. का. नि. 867 (अ), दिनांक 25-10-90
	157. सा. का. नि. 10 (अ), दिनांक 7-1-91
	158. सा. का. नि. 24 (अ), दिनांक 15-1-91

159. सा. का. नि. 66 (अ), दिनांक 11-2-91 (शुद्धिपत्र)	203. सा. का. नि. 90 (अ), दिनांक 24-2-95 (शुद्धिपत्र)
160. सा. का. नि. 124 (अ), दिनांक 5-3-91	204. सा. का. नि. 91 (अ), दिनांक 24-2-95
161. सा. का. नि. 168 (अ), दिनांक 21-3-91 (शुद्धिपत्र)	205. सा. का. नि. 329 (अ), दिनांक 4-4-95 (शुद्धिपत्र)
162. सा. का. नि. 25 (अ), दिनांक 3-6-91 (शुद्धिपत्र)	206. सा. का. नि. 494 (अ), दिनांक 9-6-95 (शुद्धिपत्र)
163. सा. का. नि. 257 (अ), दिनांक 3-6-91	207. सा. का. नि. 518 (अ), दिनांक 26-6-95 (शुद्धिपत्र)
164. सा. का. नि. 281 (अ), दिनांक 29-5-91	208. सा. का. नि. 579 (अ), दिनांक 4-8-95
165. सा. का. नि. 494 (अ), दिनांक 25-7-91	209. सा. का. नि. 575 (अ), दिनांक 4-8-95
166. सा. का. नि. 531 (अ), दिनांक 14-8-91 (शुद्धिपत्र)	210. सा. का. नि. 578 (अ), दिनांक 4-8-95
167. सा. का. नि. 648 (अ), दिनांक 25-10-91	211. सा. का. नि. 613 (अ), दिनांक 4-9-95 (शुद्धिपत्र)
168. सा. का. नि. 731 (अ), दिनांक 10-12-91	212. सा. का. नि. 698 (अ), दिनांक 26-10-95
169. सा. का. नि. 66 (अ), दिनांक 30-1-92 (शुद्धिपत्र)	213. सा. का. नि. 711 (अ), दिनांक 12-11-95 (शुद्धिपत्र)
170. सा. का. नि. 91 (अ), दिनांक 7-2-92	214. सा. का. नि. 775 (अ), दिनांक 5-12-95
171. सा. का. नि. 101 (अ), दिनांक 18-2-92	215. सा. का. नि. 777 (अ), दिनांक 5-12-95
172. सा. का. नि. 314 (अ), दिनांक 9-3-92 (शुद्धिपत्र)	216. सा. का. नि. 791 (अ), दिनांक 13-12-95
173. सा. का. नि. 524 (अ), दिनांक 15-5-92 (शुद्धिपत्र)	217. सा. का. नि. 792 (अ), दिनांक 13-12-95
174. सा. का. नि. 525 (अ), दिनांक 15-5-92 (शुद्धिपत्र)	218. सा. का. नि. 121 (अ), दिनांक 11-3-96
175. सा. का. नि. 591 (अ), दिनांक 15-6-92	219. सा. का. नि. 124 (अ), दिनांक 11-3-96
176. सा. का. नि. 592 (अ), दिनांक 15-6-92 (शुद्धिपत्र)	220. सा. का. नि. 222 (अ), दिनांक 26-5-96
177. सा. का. नि. 596 (अ), दिनांक 17-6-92	221. सा. का. नि. 223 (अ), दिनांक 26-5-96
178. सा. का. नि. 784 (अ), दिनांक 28-9-92	222. सा. का. नि. 232 (अ), दिनांक 4-6-96
179. सा. का. नि. 878 (अ), दिनांक 17-11-92	223. सा. का. नि. 515 (अ), दिनांक 5-11-96 (शुद्धिपत्र)
180. सा. का. नि. 903 (अ), दिनांक 2-12-92 (शुद्धिपत्र)	224. सा. का. नि. 550 (अ), दिनांक 4-12-96
181. सा. का. नि. 907 (अ), दिनांक 4-12-92	225. सा. का. नि. 551 (अ), दिनांक 4-12-96
182. सा. का. नि. 925 (अ), दिनांक 15-12-92	226. सा. का. नि. 553 (अ), दिनांक 4-12-96
183. सा. का. नि. 429 (अ), दिनांक 25-5-93 (शुद्धिपत्र)	227. सा. का. नि. 41 (अ), दिनांक 29-1-97
184. सा. का. नि. 483 (अ), दिनांक 30-6-93 (शुद्धिपत्र)	228. सा. का. नि. 147 (अ), दिनांक 14-3-97
185. सा. का. नि. 509 (अ), दिनांक 1-7-93 (शुद्धिपत्र)	229. सा. का. नि. 149 (अ), दिनांक 14-3-97
186. सा. का. नि. 695 (अ), दिनांक 9-11-93	230. सा. का. नि. 283 (अ), दिनांक 29-5-97
187. सा. का. नि. 481 (अ), दिनांक 16-9-93	231. सा. का. नि. 284 (अ), दिनांक 29-5-97
188. सा. का. नि. 777 (अ), दिनांक 16-12-93 (शुद्धिपत्र)	232. सा. का. नि. 285 (अ), दिनांक 29-5-97 (शुद्धिपत्र)
189. सा. का. नि. 105 (अ), दिनांक 22-2-94	233. सा. का. नि. 286 (अ), दिनांक 29-5-97 (शुद्धिपत्र)
190. सा. का. नि. 106 (अ), दिनांक 22-2-94	234. सा. का. नि. 288 (अ), दिनांक 29-5-97 (शुद्धिपत्र)
191. सा. का. नि. 107 (अ), दिनांक 22-2-94	235. सा. का. नि. 303 (अ), दिनांक 4-6-97
192. सा. का. नि. 301 (अ), दिनांक 9-3-94	236. सा. का. नि. 304 (अ), दिनांक 4-6-97
193. सा. का. नि. 512 (अ), दिनांक 15-6-94 (शुद्धिपत्र)	237. सा. का. नि. 382 (अ), दिनांक 10-7-97
194. सा. का. नि. 611 (अ), दिनांक 9-8-94 (शुद्धिपत्र)	238. सा. का. नि. 465 (अ), दिनांक 14-8-97
195. सा. का. नि. 614 (अ), दिनांक 9-8-94	239. सा. का. नि. 546 (अ), दिनांक 17-9-97 (शुद्धिपत्र)
196. सा. का. नि. 677 (अ), दिनांक 6-9-94	240. सा. का. नि. 547 (अ), दिनांक 17-9-97 (शुद्धिपत्र)
197. सा. का. नि. 807 (अ), दिनांक 14-11-94	241. सा. का. नि. 549 (अ), दिनांक 17-9-97 (शुद्धिपत्र)
198. सा. का. नि. 808 (अ), दिनांक 14-11-94 (शुद्धिपत्र)	242. सा. का. नि. 550 (अ), दिनांक 17-9-97
199. सा. का. नि. 847 (अ), दिनांक 7-12-94	243. सा. का. नि. 551 (अ), दिनांक 17-9-97 (शुद्धिपत्र)
200. सा. का. नि. 853 (अ), दिनांक 7-12-94	244. सा. का. नि. 670 (अ), दिनांक 27-11-97
201. सा. का. नि. 54 (अ), दिनांक 7-2-95 (शुद्धिपत्र)	245. सा. का. नि. 671 (अ), दिनांक 27-11-97 (शुद्धिपत्र)
202. सा. का. नि. 60 (अ), दिनांक 7-2-95 (शुद्धिपत्र)	

MINISTRY OF HEALTH & FAMILY WELFARE**(Department of Health)****NOTIFICATION**

New Delhi, the 6th April, 1998

G.S.R. 176(E).—Whereas certain draft rules further to amend the Prevention of Food Adulteration Rules, 1955 were published as required by sub-section (1) of section 23 of the Prevention of Food Adulteration Act, 1954 (37 of 1954) with the notification of Government of India in the Ministry of Health and Family Welfare (Department of Health), number G.S.R. 379(E), dated the 10th July, 1997 in the Gazette of India, Extraordinary, Part II, Section 3, Sub-section (i), dated the 10th July, 1997 inviting objections and suggestions from all persons likely to be affected thereby before the expiry of ninety days from the date on which the copies of the Official Gazette containing the said notification were made available to the public;

And whereas the copies of the said Gazette were made available to the public on 15-7-1997.

And whereas the objections and suggestions received from the public on the said draft rules have been considered by the Central Government;

Now, therefore, in exercise of the powers conferred by sub-section (1) read with sub-section (1A) of section 23 of the Prevention of Food Adulteration Act, 1954 (37 of 1954), the Central Government, after consultation with the Central Committee for Food Standards, hereby makes the following rules further to amend the Prevention of Food Adulteration Rules, 1955, namely :—

1 (1) These rules may be called the Prevention of Food Adulteration (6th Amendment) Rules, 1998.

(2) They shall come into force on the date of their publication in the Official Gazette.

2. In the Prevention of Food Adulteration Rules, 1955 in Appendix-B, in item A, 16.16 :—

(i) in sub-item (i) for the words, "Pickles shall be free from added salts of copper, alum and mineral acids", the following shall be substituted namely:—

"Pickles shall be free from copper, alum and mineral acids".

(ii) in sub-item (ii), for the words "The Pickle shall be free from added copper, alum and mineral acid", the following shall be substituted, namely :—

"Pickle shall be free from copper, alum and mineral acid".

(iii) in sub-item (iii), for the words "the Pickle shall be free from added copper, mineral acid, alum or added coal tar colours", the following shall be substituted, namely :—

"Pickle shall be free from copper mineral acid, alum, synthetic colours".

[No. P. 15014/1/96-PH(Food)]

RENU SAHNI DHAR, Jt. Secy.

NOTE.—The Prevention of Food Adulteration Rules, 1955 were published in Part II, Section 3 of the Gazette of India vide SRO 2105 dated 12-9-1955 and subsequently amended as follows by :—

1. SRO 1202 dated 26-5-56
2. SRO 1687 dated 28-7-56
3. SRO 2213 dated 28-9-56 (Extraordinary)
4. SRO 2755 dated 24-11-56

The further amendments were published in Part II, section 3 Sub-section (i) of Gazette of India as follows by :—

5. GSR 514 dated 28-6-58
6. GSR 1211 dated 20-12-58
7. GSR 425 dated 4-4-60
8. GSR 169 dated 11-2-61
9. GSR 1134 dated 16-9-61
10. GSR 1340 dated 4-11-61
11. GSR 1564 dated 24-11-62
12. GSR 1589 dated 22-10-64
13. GSR 1814 dated 11-12-65
14. GSR 74 dated 8-1-66
15. GSR 382 dated 19-3-66
16. GSR 1256 dated 26-8-67
17. GSR 1533 dated 24-8-68
18. GSR 2163 dated 14-12-68 (Corrigendum)
19. GSR 532 dated 8-3-69
20. GSR 1764 dated 26-7-69 (Corrigendum)
21. GSR 2068 dated 30-8-69
22. GSR 1809 dated 24-10-70
23. GSR 938 dated 12-6-71
24. GSR 992 dated 3-7-71
25. GSR 553 dated 6-5-72
26. GSR 436(E) dated 10-10-72
27. GSR 133 dated 10-2-73
28. GSR 205 dated 23-2-74
29. GSR 850 dated 12-7-75
30. GSR 508(E) dated 27-9-75
31. GSR 63(E) dated 5-2-76
32. GSR 754 dated 29-5-76
33. GSR 755 dated 29-5-76
34. GSR 856 dated 12-6-76
35. GSR 1417 dated 2-10-76
36. GSR 4(E) dated 4-1-77
37. GSR 18(E) dated 15-1-77
38. GSR 651(E) dated 22-10-77

39. GSR 732(E) dated 5-12-77	87. GSR 829(E) dated 7-11-83
40. GSR 775(E) dated 27-12-77	88. GSR 848(E) dated 19-11-83
41. GSR 36(E) dated 21-1-78	89. GSR 893(E) dated 17-12-83 (Corrigendum)
42. GSR 70(E) dated 8-2-78	90. GSR 113 dated 20-1-84 (Corrigendum)
43. GSR 238(E) dated 20-4-78	91. GSR 500(E) dated 9-7-84
44. GSR 393(E) dated 4-8-78	92. GSR 612(E) dated 18-8-84 (Corrigendum)
45. GSR 590(E) dated 23-12-78	93. GSR 744(E) dated 27-10-84
46. GSR 55(E) dated 31-1-79	94. GSR 764(E) dated 15-11-84
47. GSR 142(E) dated 16-3-79 (Corrigendum)	95. GSR 3(E) dated 1-1-85
48. GSR 231(E) dated 6-4-79	96. GSR 11(E) dated 4-1-85
49. GSR 1043 dated 11-8-79 (Corrigendum)	97. GSR 142(E) dated 8-3-85 (Corrigendum)
50. GSR 1210 dated 29-9-79 (Corrigendum)	98. GSR 293(E) dated 23-3-85
51. GSR 19(E) dated 28-1-80	99. GSR 368(E) dated 18-4-85 (Corrigendum)
52. GSR 243 dated 1-3-80	100. GSR 385(E) dated 29-4-85 (Corrigendum)
53. GSR 244 dated 1-3-80	101. GSR 543(E) dated 2-7-85
54. GSR 577 dated 24-5-80 (Corrigendum)	102. GSR 550(E) dated 4-7-85
55. GSR 996 dated 27-9-80 (Corrigendum)	103. GSR 587(E) dated 17-7-85 (Corrigendum)
56. GSR 579(E) dated 13-10-80	104. GSR 605(E) dated 24-7-85
57. GSR 652(E) dated 14-11-80	105. GSR 745(E) dated 26-8-85
58. GSR 710(E) dated 22-12-80	106. GSR 746(E) dated 20-9-85
59. GSR 23(E) dated 16-1-81	107. GSR 748(E) dated 23-9-85 (Corrigendum)
60. GSR 205(E) dated 25-3-81 (Corrigendum)	108. GSR 892(E) dated 6-12-85
61. GSR 290(E) dated 13-4-81	109. GSR 903(E) dated 17-12-85 (Corrigendum)
62. GSR 444 dated 2-5-81 (Corrigendum)	110. GSR 73(E) dated 29-1-86
63. GSR 503(E) dated 1-9-81	111. GSR 507(E) dated 19-3-86
64. GSR 891 dated 3-10-81 (Corrigendum)	112. GSR 724(E) dated 29-4-86 (Corrigendum)
65. GSR 1056 dated 5-12-81 (Corrigendum)	113. GSR 851(E) dated 19-6-86
66. GSR 80 dated 23-1-82 (Corrigendum)	114. GSR 852(E) dated 13-6-86
67. GSR 44(E) dated 23-1-82 (Corrigendum)	115. GSR 910(E) dated 27-6-86
68. GSR 57(E) dated 11-2-82	116. GSR 939(E) dated 9-7-86 (Corrigendum)
69. GSR 245(E) dated 11-3-82	117. GSR 1008(E) dated 18-8-86 (Corrigendum)
70. GSR 307(E) dated 3-4-82 (Corrigendum)	118. GSR 1149(E) dated 15-10-86 (Corrigendum)
71. GSR 386 dated 17-4-82 (Corrigendum)	119. GSR 1207(E) dated 18-11-86 (Corrigendum)
72. GSR 422(E) dated 24-5-82	120. GSR 1228(E) dated 27-11-86
73. GSR 476(E) dated 20-7-82 (Corrigendum)	121. GSR 12(E) dated 5-1-87
74. GSR 504(E) dated 20-7-82 (Corrigendum)	122. GSR 28(E) dated 13-1-87 (Corrigendum)
75. GSR 753(E) dated 11-12-82 (Corrigendum)	123. GSR 270(E) dated 2-3-87
76. GSR 109(E) dated 26-2-83	124. GSR 344(E) dated 31-3-87 (Corrigendum)
77. GSR 249(E) dated 8-3-83	125. GSR 422(E) dated 29-4-87 (Corrigendum)
78. GSR 268(E) dated 16-3-83	126. GSR 500(E) dated 15-5-87 (Corrigendum)
79. GSR 283(E) dated 26-3-83	127. GSR 569(E) dated 12-6-87 (Corrigendum)
80. GSR 329(E) dated 14-4-83 (Corrigendum)	128. GSR 840(E) dated 6-10-87
81. GSR 539(E) dated 1-7-83 (Corrigendum)	129. GSR 900(E) dated 10-11-87
82. GSR 634 dated 9-5-83 (Corrigendum)	130. GSR 916(E) dated 17-11-87
83. GSR 743 dated 8-10-83 (Corrigendum)	131. GSR 917(E) dated 17-11-87
84. GSR 790(E) dated 10-10-83	132. GSR 918(E) dated 17-11-87 (Corrigendum)
85. GSR 803(E) dated 27-10-83	133. GSR 72(E) dated 3-2-88 (Corrigendum)
86. GSR 816(E) dated 3-11-83	134. GSR 73(E) dated 3-2-88 (Corrigendum)

135. GSR 366(E) dated 23-3-88 (Corrigendum)	183. GSR 429(E) dated 25-5-93 (Corrigendum)
136. GSR 367(E) dated 23-3-88	184. GSR 483(E) dated 30-6-93 (Corrigendum)
137. GSR 437(E) dated 8-4-88	185. GSR 509(E) dated 14-7-93 (Corrigendum)
138. GSR 436(E) dated 8-4-88	186. GSR 695(E) dated 9-11-93
139. GSR 454(E) dated 15-4-88	187. GSR 481(E) dated 16-9-93
140. GSR 618(E) dated 16-5-88	188. GSR 777(E) dated 16-12-93 (Corrigendum)
141. GSR 855(E) dated 12-8-88 (Corrigendum)	189. GSR 105(E) dated 22-2-94
142. GSR 856(E) dated 12-8-88 (Corrigendum)	190. GSR 106(E) dated 22-2-94 (Corrigendum)
143. GSR 924(E) dated 13-9-88 (Corrigendum)	191. GSR 107(E) dated 22-2-94
144. GSR 1081(E) dated 17-11-88 (Corrigendum)	192. GSR 300(E) dated 9-3-94
145. GSR 1157(E) dated 9-12-88 (Corrigendum)	193. GSR 614(E) dated 9-8-94
146. GSR 42(E) dated 20-1-89 (Corrigendum)	194. GSR 60(E) dated 7-2-95 (Corrigendum)
147. GSR 128(E) dated 8-3-90	195. GSR 677(E) dated 6-9-94
148. GSR 411(E) dated 29-3-90	196. GSR 54(E) dated 7-2-95 (Corrigendum)
149. GSR 445(E) dated 16-4-90	197. GSR 817(E) dated 14-11-94
150. GSR 457(E) dated 23-4-90	198. GSR 847(E) dated 7-12-94
151. GSR 728(E) dated 23-8-90 (Corrigendum)	199. GSR 853(E) dated 7-12-94
152. GSR 729(E) dated 23-8-90	200. GSR 91(E) dated 24-2-95
153. GSR 732(E) dated 23-8-90	201. GSR 512(E) dated 15-6-94 (Corrigendum)
154. GSR 727(E) dated 23-8-90	202. GSR 611(E) dated 9-8-94 (Corrigendum)
155. GSR 764(E) dated 7-9-90	203. GSR 807(E) dated 14-11-94
156. GSR 867(E) dated 25-10-90	204. GSR 808(E) dated 14-11-94 (Corrigendum)
157. GSR 10(E) dated 7-1-91	205. GSR 90(E) dated 24-2-95 (Corrigendum)
158. GSR 24(E) dated 15-1-91	206. GSR 329(E) dated 4-4-95 (Corrigendum)
159. GSR 66(E) dated 11-2-91 (Corrigendum)	207. GSR 518(E) dated 26-6-95 (Corrigendum)
160. GSR 124(E) dated 5-3-91	208. GSR 579(E) dated 4-8-95
161. GSR 168(E) dated 21-3-91 (Corrigendum)	209. GSR 575(E) dated 4-8-95
162. GSR 255(E) dated 3-5-91 (Corrigendum)	210. GSR 578(E) dated 4-8-95
163. GSR 257(E) dated 3-5-91	211. GSR 613(E) dated 4-9-95 (Corrigendum)
164. GSR 281(E) dated 29-5-91	212. GSR 698(E) dated 26-10-95
165. GSR 494(E) dated 25-7-91	213. GSR 711(E) dated 12-11-95 (Corrigendum)
166. GSR 531(E) dated 14-8-91 (Corrigendum)	214. GSR 775(E) dated 5-12-95 (Corrigendum)
167. GSR 648(E) dated 25-10-91	215. GSR 777(E) dated 5-12-95
168. GSR 731(E) dated 10-12-91	216. GSR 791(E) dated 13-12-95
169. GSR 66(E) dated 30-1-92 (Corrigendum)	217. GSR 792(E) dated 13-12-95
170. GSR 91(E) dated 7-2-92	218. GSR 121(E) dated 11-3-96
171. GSR 101(E) dated 18-2-92	219. GSR 124(E) dated 11-3-96 (Corrigendum)
172. GSR 314(E) dated 9-3-92 (Corrigendum)	220. GSR 222(E) dated 26-5-96 (Corrigendum)
173. GSR 524(E) dated 15-5-92 (Corrigendum)	221. GSR 223(E) dated 26-5-96
174. GSR 525(E) dated 15-5-92 (Corrigendum)	222. GSR 232(E) dated 4-6-96
175. GSR 591(E) dated 15-6-92	223. GSR 515(E) dated 5-11-96 (Corrigendum)
176. GSR 592(E) dated 15-6-92 (Corrigendum)	224. GSR 550(E) dated 4-12-96
177. GSR 596(E) dated 17-6-92	225. GSR 551(E) dated 4-12-96
178. GSR 784(E) dated 28-9-92	226. GSR 553(E) dated 4-12-96
179. GSR 878(E) dated 17-11-92	227. GSR 41(E) dated 29-1-97
180. GSR 903(E) dated 2-12-92 (Corrigendum)	228. GSR 147(E) dated 14-3-97
181. GSR 907(E) dated 4-12-92	229. GSR 149(E) dated 14-3-97
182. GSR 925(E) dated 15-12-92	230. GSR 283(E) dated 29-5-97

Fast Green FCF is described below, namely :—

Common Name	—	Fast Green FCF
Synonyms	—	C.I. Food Green 3, FD and C Green No. 3, Vert Solide FCF
Class	—	Triarylmethane
Colour	—	Green
Colour Index	—	(1975) No. 42053
Chemical Name	—	Disodium salt of 4 - [4-(N-ethyl-p-sulfobenzylamino)-phenyl-(4-hydroxy-2-sulphonumphenyl)-methylene]-(N-ethyl-N-p-sulphobenzyl 2, 5-cyclohexadienimine).
Empirical Formula	—	$C_{37}H_{34}O_{10}N_4S_2Na_2$
Molecular Weight	—	808.86
Requirements	—	The material shall conform to the following requirement prescribed in the Table below, namely :—

TABLE FOR FAST GREEN FCF

Sl. No.	Requirement	Characteristic
(1)	(2)	(3)
(i)	Total dye content, corrected for sampled dried at $105 \pm 1^\circ\text{C}$ for 2 hours, percent by Mass, Minimum	85
(ii)	Loss on drying at 135°C , and, percent by Mass, Maximum and chlorides and sulphates expressed as sodium salt, percent by Mass, Maximum	13
(iii)	Water-insoluble matter, percent by Mass, Maximum	0.2
(iv)	Combined ether extracts, percent by Mass, Maximum	0.2
(v)	Subsidiary dyes, percent by Mass, Maximum	1.0
(vi)	Organic compound other than colouring matter uncombined intermediates and products of side reactions	
	(a) Sum of 2-, 3-, 4-formyl benzene sulphonic acid, sodium salts, percent by Mass, Maximum	0.5
	(b) Sum of 3-and 4-[ethyl (4-sulfophenyl) amino] methyl benzene sulphonic acid, disodium salts, percent by Mass, Maximum	0.3
	(c) 2-formyl-5-hydroxybenzene sulphonic acid sodium salt, percent by Mass, Maximum	0.5
	(d) Leuco base, percent by Mass, Maximum	5.0
	(e) Unsulphonated primary aromatic amines (calculated as aniline), percent by Mass, maximum	0.01
(vii)	Lead, mg/kg, Maximum	10
(viii)	Arsenic, mg/kg, Maximum	3
(ix)	Chromium, mg/kg, Maximum	50
(ix)	Mercury, mg/kg, Maximum	absent
(xi)	Heavy metals, mg/kg, Maximum	40

Note :—The material shall be free from aromatic nitro compounds, aromatic hydrocarbons, and cyanides.

[No. P-15013/7/96-PH (Food)]

RENU SAINI DHAR, Jt. Secy.